

El primer any a la Facultat de Medicina

per Anna Lluch (Servei d'Atenció a l'Estudiant)

Hi ha indicis que l'èxit acadèmic a Medicina pot estar relacionat amb els resultats dels primers exàmens. Tenint en compte que l'estudiant de primer any d'aquesta carrera és una persona amb un històric rendiment acadèmic brillant, davant d'uns mals resultats ens podem trobar en un bloqueig que dificulti la recuperació al llarg del segon semestre. Així doncs, seria convenient que el professor o tutor del primer any detectés aquest tipus de casos amb l'objectiu d'actuar ràpidament.

Quins podrien ser els motius de les dificultats en els primers exàmens a la universitat?

1. Adaptar-se a una realitat nova

Centre d'estudis: Cal aprendre a ubicar-se a la Facultat (*), com funciona la biblioteca, on són els despatxos dels professors, així com també comprendre que es pertany a una universitat àmplia com és la UB amb un gran ventall de serveis i activitats a aprofitar però sovint disperses per tota la ciutat.

Nous companys de classe: Cal conèixer ràpidament noves persones i no tothom té la mateixa facilitat de relació davant d'un grup nombrós d'alumnes dins les aules.

Nous horaris: Les classes poden ocupar una jornada àmplia per la qual cosa cada persona ha d'adquirir la capacitat d'organitzar-se amb altres activitats.

Ciutat de Barcelona: Sobretot per a aquells que provenen d'altres comunitats o països, durant els primers mesos a Barcelona acostumen a viure la gran novetat d'estar lluny dels pares amb el sentiment de llibertat que comporta, però alhora es fa necessari assumir la responsabilitat de qüestions quotidianes.

2. Adaptar-se a un nou estil de docència

Múltiples professors: A la universitat no existeix un únic professor com a referència de cada grup-classe. Cada assignatura té un professor, amb un estil propi de donar la matèria, amb centenars d'alumnes al llarg del curs, i amb dificultats d'identificar tots els matriculats de cada assignatura. Així, l'alumne de primer any ha de conèixer la manera més ràpida i efectiva de contactar amb els professors. Serà important que identifiqui l'existència d'un professor-tutor (Pla d'Acció Tutorial) a qui pugui recórrer, més enllà de les qüestions pròpies de les matèries.

Hora d'atenció a l'alumne per a cada assignatura: L'alumne de nou ingrés ha d'aprendre que davant d'un dubte de la matèria, si no l'ha resolt a classe pot recórrer a consultar el professor al seu despatx. Assistir a la primera classe de cada assignatura és clau per conèixer l'objectiu que marca cada professor així com també l'horari d'atenció als seus alumnes.

Múltiples activitats simultànies: D'acord a l'Espai Europeu d'Educació Superior, la dedicació per a l'aprenentatge d'un crèdit acadèmic correspon a 25 hores equivalents a activitats de treball presencial, dirigit i autònom. Així, l'alumne ha d'aprendre a gestionar ràpidament el seu temps per complir els requeriments simultanis de les assignatures.

Ús del campus virtual: Cada cop més, el professorat utilitza el campus virtual per facilitar l'accés als articles d'interès a més de ser una eina de treball i intercanvi entre l'alumne i el professor. Convé que l'alumne de primer domini el funcionament i utilitats d'aquest recurs.

3. Adaptar-se a un estil d'estudi personal propi

Assistir a classe és voluntari: L'alumne de nou ingrés ha de comprendre els avantatges d'assistir regularment a classe, resoldre els dubtes al moment, a més de prendre els seus propis apunts.

Autonomia de l'estudi: què, com i quan. La responsabilitat d'aprendre és de l'alumne. Així, l'alumne ha d'adonar-se que davant d'aquesta autonomia (per exemple, no hi ha cap professor que et preguntis si t'has après el Tema 1 o no), cal adquirir un hàbit d'estudi diari, preveure l'estudi final amb planificacions a curt, mig i llarg termini.

Múltiples fonts d'informació: En els plans docents de cada assignatura, el professor assenyalava les lectures obligatòries i altres de recomanades a més de les fonts a través de les quals s'hi pot accedir. Així, l'alumne ha d'aprendre a utilitzar ràpidament la biblioteca i altres recursos docents, a més de comprendre que ell mateix s'ha de construir els seus propis manuals sumant els apunts presos a classe juntament amb la bibliografia recomanada per cada professor.

Què poden fer els professors davant d'un cas de fracàs al primer semestre?

Derivar al tutor corresponent perquè valori el cas i pugui recomanar un pla d'acció. La figura del professor-tutor té l'objectiu d'afavorir l'aprenentatge i l'experiència socio-professional de l'alumne al llarg de la seva etapa universitària.

Comptar amb la col·laboració d'altres serveis de la UB que poden donar assessorament pel que fa a tècniques i hàbits d'estudi (per exemple, el Servei d'Atenció a l'Estudiant: www.ub.edu/sae), així com derivar a altres serveis de caire més especialitzat, com ara la Unitat d'Assessorament i Diagnòstic Psicològic i els Serveis Lingüístics.

(*) A tall d'exemple, molts estudiants del Campus Casanova recorden com un problema dels seus primers dies trobar els lavabos a la primera planta. (Ni ha dos: a uns s'accedeix per les escales darrera de l'escalinata del hall i els altres són a l'Ala Nord, al final del passadís).

Adreces d'interès

- Comunitat d'estudiants de Medicina a la UB www.medicinaub.com
- Delegació d'Estudiants de Bellvitge: www.ubemb.com/ceem.htm
- Delegació d'Estudiants de Casanova: assembleamedicinaub@gmail.com

Exàmens test i realitat

per Wilma Penzo

Una de les competències l'adquisició de la qual s'ha promogut amb més afany al nostre ensenyament universitari és resoldre aïrosament exàmens "tipus test". Com tothom sap, aquestes proves consisteixen a presentar una pregunta seguida de tres, quatre o fins a cinc frases que constitueixen alternatives de resposta. La persona que s'examina ha de marca la o les alternatives que responguin satisfactòriament a la pregunta de l'encapçalament.

Cap docent confessaria que aquesta competència sigui l'objectiu de la seva formació però, com tothom sap, una acció val més que mil paraules. L'acció (en aquest cas, el conjunt d'accions) es concreta en la tendència pertinaç a proposar una vegada i una altra aquest tipus d'activitats com a instrument per tal de mesurar l'aprenentatge. En conseqüència, per als estudiants, aquesta habilitat constitueix l'objectiu a aconseguir, si es vol progressar en l'itinerari curricular.

El procediment descrit presenta nombrosos avantatges. És net, permet generar ítems d'avaluació només introduint petits canvis en el *pool* de preguntes disponibles, la correcció es pot dur a terme mitjançant lector òptic i l'entjós procés de qualificació està altament automatitzat.

Només hi ha un però. És un mal predictor de com es faran servir el coneixements avaluats. En altres paraules: una estudiant pot obtenir una determinada puntuació a l'examen corresponent a la patologia d'un determinat òrgan o sistema. Doncs bé, a partir de la qualificació obtinguda, difícilment encertaríem en la predicció de com es comportarà aquesta estudiant davant d'un pacient que presenti aquesta patologia.

Com a formadors se'ns planteja, doncs, la obligació d'augmentar el valor predictiu dels resultats de les avaluacions. Això es pot aconseguir només d'una manera: augmentant la semblança entre els materials d'avaluació i la realitat. I això, al seu torn, es pot fer de dues maneres: a) fent les proves d'avaluació més semblants a la realitat o b) fent la realitat més congruent amb les proves d'avaluació.

El primer s'ha intentat aïlladament, amb bon èxit (ensenyament basat en problemes, avaluació de competències, ACOEs); però la queixa unànime és que es tracta de procediments costosos en temps, diners i dedicació. D'aquí que la seva aplicació creï poc entusiasme. Ens queda la opció b), rarament considerada, però gràvida de possibilitats prometedores.

En poques paraules, el raonament seria aquest: si l'avaluació no es pot assemblar a la realitat, fem la realitat més semblant a l'avaluació. A ningú escapa el fet que, a Medicina, això consisteix a imprimir un determinat rumb a l'Educació Sanitària.

La nostra proposta és que als Centres d'Atenció Primària es formi els pacients i se'ls ajudi a desenvolupar les competències de comunicació necessàries per tal de dirigir-se al professional de la Medicina en la forma en què aquest a après a plantejar i resoldre els problemes. Fins ara, una pacient solia dirigir-se a la seva metgessa més o menys en aquests termes: "*Doctora, em canso molt, tinc mareig i em fa mal el cap*". I es callava. A la doctora li tocava dur el pes de la conversa, obtenir la informació i elaborar un diagnòstic de presumpció.

Ara imaginem que s'ha dut a terme el programa d'educació sanitària que proposem. La pacient es dirigiria d'aquesta manera a la seva metgessa: "*Doctora, em canso molt, tinc mareig i em fa mal el cap. D'entrada, quin diagnòstic li sembla més probable? a) anèmia; b) EPOC; c) hipertensió; d) insuficiència cardíaca; e) totes les anteriors*". Si la metgessa encerta la resposta correcta, li plantejaria una altra pregunta. Si no, li descomptaria 0,20 punts i li tornaria a plantejar la pregunta, amb les opcions de resposta lleugerament canviades.

Mentre es creen les oportunes Comissions per dur a terme la reforma, pot fer alguna cosa el sofert estudiant per treure algun profit de la situació? Tot i que sembli sorprenent, la resposta és: "Sí". Hi ha alguna cosa que el sofert estudiant pot fer perquè els exàmens d'elecció múltiple siguin d'alguna utilitat. Consisteix a fer-se amb exemplars d'exàmens de cursos anteriors o de l'examen MIR (les preguntes del qual acostumen a estar tècnicament molt ben fetes) i fer-los servir com a ajuda per l'estudi. Però d'una forma una mica elaborada, que no es limiti a respondre les preguntes. Es tractaria d'esbrinar la resposta correcta (que podria també venir donada o ser buscada per algun company) i esforçar-se a raonar per què ho és i per què la resta d'opcions de resposta són incorrectes. Si aquesta activitat es realitza en grup o, com a mínim, en parella, i la justificació de les respostes dóna peu a enervorides discussions, és molt possible que aquestes discutibles activitats d'avaluació arribin a convertir-se en unes excel·lents activitats d'aprenentatge.

Benvinguts a la Facultat!

L'equip del Butlletí

Wilma Penzo | Antoni Vallès | Quim Morales
butlletifm@ub.edu | www.ub.edu/medicina/BUTLLETI/